

terenuri situate deasupra viilor. Materialul este inserat în herbarul catedrei de Pășuni și Fînețe de la Institutul Agronomic din Cluj și în herbarul institutului.

Terenurile, pe care am găsit-o formînd asociații, se află în majoritate pe pante cu expoziții sudice și mai rar sud-estice. Solul este de tipul brun de pădure în diferite grade de podzolire. Menționăm că pe terenurile studiate de noi populează foarte bine coastele cu rupturi de terenuri de deasupra viilor sau livezilor de pomi fructiferi.

Institutul Agronomic „Dr. P. Groza” Cluj
Catedra de Agrofitehnie
Disciplina Plante de nutreț — Pășuni și fînețe

SUMMARY

THE DISTRIBUTION OF *CHRYSOPOGON GRYLLUS* (TORN). TRIN. IN TRANSILVANIA

The work presents some data concerning the distribution of *Chrysopogon gryllus* in Transilvania and in the some time a survey of the literature in which this species is mentioned.

The autor's contribution in the discovery of four new places where *Chrysopogon gryllus* (Torn). Trin. has been reported establishing thus in Transilvania a more northerly limit for the presence of tris species than the existant one.

CONTRIBUȚII LA CUNOAȘTEREA RĂSPÎNDIRII SUBUNITĂȚILOR TAXONOMICE ALE MICROSPECILOR *FESTUCA VALESIIACA* SCHLEICH., *F. PSEUDOVINA* HACK. ȘI *F. RUPICOLA* HEUFF. ÎN ROMÂNIA

de A. NYÁRÁDY

Ca o completare a datelor de răspîndire din lucrarea noastră „Studiu asupra speciilor Secției *Ovinæ* Fr. a genului *Festuca* din România”¹ prezentăm în cele de mai jos stațiunile microspeciilor sus-amintite și a variabilității lor, stabilite pe baza materialului herbaristic din țară, date care n-au fost cuprinse în lucrarea citată. Cu această ocazie s-au precizat aici și unele schimbări nomenclaturale impuse de constatările făcute după publicarea lucrării.

Deoarece microspeciile tratate mai jos sînt dintre cele mai variabile din țară, delimitarea cărora întîmpină adesea greutăți, se anexează ilustrația lor corespunzătoare (Pl. I) în scopul de a ușura folosirea mai eficace a materialului iconografic cuprins în lucrarea noastră citată.

Relevăm cu această ocazie constatarea noastră că microspeciile din grupa Secției *Ovinæ* Fr., în special cele tratate aici, se găsesc într-o fază de plină evoluție începută după ultima perioadă de glaciațiune. În evoluția lor din cursul ultimelor milenii au fost adînc influențate prin procesele de stepizare provocate de om în urma defrișării în masă a pădurilor și a extinderii terenurilor cultivate. Aceste microspecii se răspîndesc prin complexe de populații heterogene, din care apar în-continuu serii de forme noi cu caractere homozigotice și heterozigotice, servind drept bază marelor variabilități. Valoarea taxonomică a caracterelor anatomo-morfologice diferențiale constatate pînă în prezent în cadrul variabilității este în funcție de natura genotipică ale acestor caractere sau este determinată prin simple modificări rezultate sub acțiunea directă a unor factori ecologici. Astfel, pentru o mai justă apreciere a valorii lor taxonomice, pe lîngă studiile anatomo-morfologice trebuie să se întreprindă studii complexe asupra populațiilor care aparțin acestor microspecii, folosindu-se metodele moderne adecvate (citotaxonomie, statistice, experimentale). La aceste studii, variabilitatea taxonomică descrisă pînă în prezent, va servi ca punct de plecare.

Festuca valesiaca Schleich. ex Gaud Agrost. helv. I (1811) 242 s. str.; Gaud. ex Schleich. Cat. pl. Helv. ed. II (1807) 13, nom. nud. Ic.: Pl. I. fig. 1.
f. *CRASSIFOLIA* Nyár. et Serb. — Reg. Oltenia: Păd. Mărăcinele (r. Băilești).
f. *LONGISPICULATA* Nyár. — Reg. Cluj: Cheile Turzii „Grădina mea”, V. Florilor (r. Turda). Reg. Mureș-Aut. M.: Sărmaș (r. Luduș). Reg. Brașov: Sîmpetru pe Dl. Lempeș.

¹ E. I. NYÁRÁDY și A. NYÁRÁDY în Revue Roumaine de Biologie, Ser. de Bot., tom. IX (1964) nr. 2, pag. 99—137 și nr. 3, pag. 151—172; precum și în Studii și Cercetări de Biologie, Ser. Bot., tom. XVI. (1964) nr. 2 pag. 105—142 și nr. 3 pag. 165—185.

Reg. Hunedoara: Mercurea (r. Sebeș). Reg. Oltenia: Ciocirlău, 250 m (r. Tg. Jiu); Seaca de Pădure 160 m (r. Craiova).

f. BANATICA Deg. Reg. Cluj: Cluj în V. Popii, Hajongard, Dl. Hoia, Dl. Lomb, Făgădalele de la Feurdeni. Dl. Feteac, Finațele Clujului, Someșeni, Apahida, Boj spre Val. Florilor; Cheile Turzii (r. Turda); Huedin; Chiochiș (r. Gherla). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș pe Dl. Beșe; Praid (r. Odorhei). Reg. Brașov: Sibiu, Sadu (r. Sibiu). Reg. Crișana: Ineu. Reg. Banat: Halta Petroșnița (r. Caransebeș); Mîșca (r. Arad); Ripa înaltă între Crușovăț și Globurău, 450 m, Banloc, Mt. Arjana, Dl. Alion (r. Orșova). Reg. Oltenia: Toponița (r. T. Severin); Craiova în Lunca Mofleni 75 m, Păd. Bucova 95 m, Lunca Popoveni (r. Craiova); Segarcea 85 m, Sălcuța 80 m (r. Segarcea). Reg. Ploiești: Păd. Teșila (r. Cimpina); Istria (r. Mizil). Reg. București: Păd. Măcărău, Păd. Slătioara, Păd. Albele la Pingălești (r. Drăg.-Vlașca); Coasta lui Chichirețu (r. Lehliu); Păd. Băneasa între Chitila și Săbăreni la București; Păd. Cornățele, între Bora și Slobozia 40 m (r. Slobozia); Păd. Manafu (r. Giurgiu). Reg. Dobrogea: Basarabi, Cheia 50—100 m (r. Medgidia); Păd. Babadag (r. Istria); Valul lui Traian lângă Constanța; Eforia Sud și faleza spre Agigea la Constanța, Ostrov la Japcea 150 m; Val. Caiangiuc (r. Adamclisi); între Gălbiori și Crucea pe fînațe (r. Hirșova). Reg. Iași: Jurești (r. Hirlău); Iași în Valea lui David și la Cîrlig. Reg. Suceava: Todoreni, Sulița (r. Botoșani); Borești (r. Săveni); Dornești-Calafindeșu (r. Rădăuți).

var. PSEUDODALMATICA (Krajna) Nyár. — Reg. Cluj: Turda la Băile Sărate; Cluj la cariera Mănăsturuții; Gherla, Nicula (r. Gherla). Reg. Hunedoara: Cheile Ormindea — Crăciunești (r. Brad). Reg. Banat: Reșița — Doman; Cazane (r. Orșova). Reg. Iași: Vlădeni.

f. ANGULOSA Nyár. et. I. Pop — Reg. Hunedoara: Crăciunești în Cheile Ormindea (r. Brad).

f. ANGIUSTIFLORA (Hack.) Nyár. — Reg. Cluj: Gilău pe malul Someșului (r. Huedin); Cluj pe Dl. Techintău 600 m, Dl. Lomb, V. Popii, Dl. Mirgău la Feurdeni, Becas, Finațele Clujului, Păd. Făget, Dl. Feleacului, Apahida pe Dl. Ciuha, Cojocna; Gîrbău-Sard, Siminaia-Berindu 450 m (r. Huedin); Borșa, Nicula, Țaga, Pueni, Chiochiș, Gherla, Juc (r. Gherla); Căianu, Sindulești, Păd. Copăceni pe melafiri 500 m, V. Ordencuzi, Vidolm 800 m, Cheile Turzii, V. Ordașului, Colții Trascăului (r. Turda); Ciumberud (r. Aiud). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș pe Dl. Beșe, Păd. Cocoș; Sărmaș (r. Luduș). Reg. Brașov: Zagon (r. Sf. Gheorghe); Brașov pe Dl. Lempeș; Orașul Victoria (r. Făgăraș); Sadu (r. Sibiu). Reg. Hunedoara: Crăciunești (r. Brad); Ciopea, Ohaba 350 m (r. Hajeg). Reg. Banat: Mt. Domogled, Jupalnic (r. Orșova); Băile Călacea, Sinandrei (r. Timișoara). Reg. Oltenia: Vircirova, Balotești și spre Gura Grădatului, V. Toponița, între Marginea și Cîreșu (r. T. Severin); Tismana la Pocruia (r. Baia de Aramă); Dasa pe nisip (r. Calafat); Păd. Boia (r. Tg. Jiu); Păd. Radovan 60 m, Craiova în Parcul Poporului, Valea Rea, Perșori 90 m, Seaca de Pădure 160 m, Păd. Sadova între Coșoveni și Ghindenii (r. Craiova). Reg. Argeș: Capul Piscului (r. Muscel); Cheia Oltețului la Polovragi (r. Gilort). Reg. Ploiești: V. Hotarului, V. Homocioia, V. Rafei, Dl. Roșu, V. Cheia Zărnești (r. R. Sărat). Reg. București: pe pante repezi pe malul drept al Ialomiței și Borcei, Bărăgan la pajiștile potenilor de pădure; Păd. Cernica la Brănești (r. Lehliu); Slobozia, Comana, Păd. Frasin (r. Giurgiu); Păd. Ghimpați, Pingălești (r. Drăg. Vlașca); Păd. Armășești 70 m, Păd. Groasa (r. Urziceni); Păd. Radu Vodă la Fundulea 80 m (r. Lehliu). Reg. Dobrogea: Lazu (r. Negru Vodă); Basarabi, Tîrgușor, Piatra Sibiara (r. Medgidia); Slava Chercheză pe Dl. Chel (r. Istria); Băneasa, Ceaugiur la SE de Velichioi, Cărpiniș în Păd. Canaraua Fetiț (r. Adamclisi); Agigea pe nisip, Mangalia pe pășune. Reg. Galați: între Bujor și Fîrtănești; Bizighești, Păd. Urzești, gara Cotești, Broșteni pe Milcov (r. Focșani); Pechea, Sivița, Jirlău (r. Galați). Reg. Bacău: Bogdana (r. Bacău); Mt. Măgura (r. P. Neamț). Reg. Iași: Ciurea (FRE nr. 2715), Birnova, Valea lui David, Mîrzești, Dl. Galata 150 m, Iași la Larga Jijiei; Untești, Ghicani, Bogdănița la Slobozia, Rediu Focșei, Ulea (r. Birlad); Suceveni (r. Vaslui). Reg. Suceava: Ringhilești, Sulița, Drislea (r. Botoșani); Frumoasa, Horodiștea (r. Suceava); Cimpulung pe Radu.

f. TENUIS (Hack.) Krajn. — Reg. Maramureș: Foeni (r. Carei). Reg. Cluj: Cluj în V. Popii, Finațele Clujului, Someșeni, Dl. Stelei, V. Plecica, Apahida la Lacul Puturos, Feurdeni 630 m; Cheia Turului (r. Turda); Jucul de Jos, Bonida, Borșa (r. Gherla); Huedin, Bologa (r. Huedin). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș pe Vf. Șomoș; Sovata, Praid (r. Tg. Mureș); Sărmaș (r. Luduș); Odorhei la Budvar; Pietrile Roșii la Tulgheș (r. Gheorgheni). Reg. Brașov: Zagon pe Dl. Mete (r. Sf. Gheorghe); Brașov la Sinpetru; Sadu (r. Sibiu). Reg. Crișana: Ghironda (r. Oradea). Reg. Banat: Lipova; Reșița-Doman; Băile Herculane (r. Orșova). Reg. Oltenia: Balota, Balotești (r. T. Severin); Tismana, Apa Neagră spre Padeșu (r. Baia de Aramă); Craiova în Parcul Poporului, Lascăr Catargiu — Popoveni 80 m (r. Craiova); Păd. Radovan 60 m (r. Segarcea).

Reg. Ploiești: între Ocna și Breaza de Jos (r. Cimpina); Lunca Călmățuiului (r. Buzău). Mt. Bucegi la Cheile Zănoagei. Reg. București: Brănești (r. Lehliu), Comana (r. Giurgiu); Cornățele — Bărăgan, Platonesti, Fetești (r. Fetești); Păd. Grasa (r. Urziceni); Lunca Armășești spre gară (r. Urziceni). Reg. Dobrogea: Păd. Velichioi, Băneasa (r. Adamclisi); stîncile de la Cervan pe Cerna (r. Măcin). Reg. Galați: Finațele Ciorăștilor, Broșteni pe coasta Milcovului, Odobesti (r. Focșani); Băneasa (r. Bujor). Reg. Bacău: Vișoara (r. P. Neamț). Reg. Iași: Valea lui David, Iași la Birnova; Costești (r. Vaslui). Reg. Bacău: Dragomirești (r. Bacău). Reg. Suceava: Drislea, Răușeni, Todireni, Albești, Sulița (r. Botoșani); Davidoaia (r. Săveni); Botoșanița (r. Rădăuți).

subf. MINUTIFLORA Nyár. — Reg. Brașov: Perșani (r. Făgăraș). Reg. Ploiești: V. Homocioia (r. Buzău). Reg. Galați: Ciorești (r. Focșani).

subf. SUBHIRTA Nyár. — Reg. Cluj: Cluj la Finațe. Reg. Dobrogea: Babadag (r. Istria).

subf. VIRIDIS Nyár. Reg. Cluj: Cluj la Făget, Dl. Lomb, Coama. „Porkolköz” 530 m, Dl. Feleac, Dl. Hoia, Păd. Feurdeni; Turda la Băile Sărate; Păd. Baciului, Răcățiu (r. Huedin); Juc (r. Gherla). Reg. Crișana: Aleșd pe fînețe. Reg. București: Băneasa.

f. STRICTIFLORA Nyár. — Reg. Cluj: Ocoliş — Vidolm 400 m, Ocolişel (r. Turda). Reg. Hunedoara: Crăciunești (r. Brad). Reg. Crișana: Tileagd (r. Aleșd). Reg. Oltenia: Ostrovul Mare (r. Vinju Mare); Lascăr Catargiu 80 m, Crușonu-Studina 80 m, Păd. Criva 150 m, Breasta 85 m (r. Craiova); Mărăcine — Mirza (r. Băilești); Ciocirlău (r. Tg. Jiu). Reg. Dobrogea: Valul lui Traian la Stațiunea ICAR (r. Constanța). Reg. Iași: între Cerneti și Bogdănița (r. Birlad).

subf. HIRTIFORMIS Nyár. — Reg. Oltenia: Tunarii Vechi (r. Calafat). Reg. Ploiești: Băicoi (r. Cimpina). Reg. Banat: Sinandrei, Gottlob (r. Timișoara).

f. SUBTRIFLORA Nyár. — Reg. Cluj: Cluj în Făget 750 m, Dl. Feleac, Someșeni, Dl. Hoia, Finațele Clujului, Coasta cea Mare; Turda la Băile Sărate, Cheile Turzii (r. Turda); Suat 450 m (r. Gherla). Chiced, Morău pe Dl. Cipoș, Unguraș 430 m (r. Dej); gara Boju, Ocoliş-Vidolm 400 m (r. Turda). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș, în Păd. Cocos; Sovata; Silvașul de Cimpie (r. Luduș). Reg. Brașov: Ozun (r. Sf. Gheorghe); Dl. Götzenberg 500 m (r. Sibiu); V. Toderița (r. Făgăraș). Reg. Crișana: Ghironda, Diosig (r. Oradea); Ineu. Reg. Banat: Orșova pe Dl. Olîmp, Băile Herculane (r. Orșova). Reg. Oltenia: Coasta Balota Balotești (r. T. Severin); Păd. Panaghia, Timburești, Păd. Intorsura, Păd. Fintinele, Păd. Mărăcinele (r. Segarcea); Plenița, Păd. Vrăbioara (r. Calafat); Filiași — Țintăreni 120 m (r. Filiași); Cotofenii din Față 85 m, Lascăr Catargiu — Popoveni 80 m, Păd. Tencănu — Mirza 170 m, Craiova (r. Craiova). Reg. Argeș: Bărbătești pe Mt. Piatra (r. Horezu). Reg. Ploiești: V. Hotarului între Ocina și Breaza, Filipești de Pădure (r. Cimpina); Cărpiniștea la Gura Milei (r. Ploiești). Reg. București: Păd. Ruica — Buciumeni, Păd. Chimpați (r. Drăg. — Vlașca). Reg. Dobrogea: Stupina — Stătschioi 30 m, Slava Cercheză, Păd. Babadag (r. Istria). Reg. Galați: Tulnici (r. Focșani). Reg. Bacău: Piatra Neamț. Reg. Iași: Iana (r. Birlad). Reg. Suceava: Virful Cimpului (r. Dorohoi).

subf. LONGIARISTATA Nyár. — Reg. Oltenia: Păd. Intorsura (r. Strehăia); Păd. Panaghia (r. Craiova). Reg. București: Păd. Baroneasa (r. Alexandria); Păd. Rîioasa — Săbăreni (r. Răcari).

f. TRICOSTATA Nyár. Reg. Cluj: V. Ordașului lângă Vidolm 800 m (r. Turda). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș între Păd. Cocoș și Budiul Mic 350 m. Reg. Argeș: Mt. Piatra 1200 m (r. Horezu).

f. DOLJENSIS Nyár. — Reg. Oltenia: Mărăcinele (r. Băilești) Reg. Argeș: Mt. Piatra 1200 m (r. Horezu). Reg. Ploiești: gara Vintileanca (r. Mizil).

Festuca pseudovina Hack. ex Wiesb. in OBZ XXX (1882) 126, — non Rydb. (1900). — *F. ovina* ssp. *sulcata* var. *pseudovina* Hack Monogr. (1882) 102. — *F. valesiaca* ssp. *pseudovina* (Wiesb.) Hegi Illustr. Fl. Mitteleur. I (1908) 334, s. str. — *F. pulchra* Schur Enum. pl. Transs. (1866) 785, nom. dub. Ic.: Pl. 2, fig. 2a, b.

var. VILLOSA (Prod.) Nyár. — Reg. Crișana: Tileagd (r. Aleșd); Mădăraș pe fînețe (r. Salonta). Reg. București: Slobozia Veche. Reg. Dobrogea: Cernavodă pe malul Dunării 40—50 m, Stupina — Cheia 30 m (r. Hirșova); Basarabi (r. Medgidia); Constanța la S de Capul Turcului, Eforia S. Reg. Galați: Sendreni (r. Galați).

var. PSEUDOBULBOSA Nyár. et Soó. — *F. sulcata* e. *semibulbosa* Nyár. et Soó. — Reg. Mureș-Aut. M.: Tulgheș pe Piatra Roșie (r. Gheorgheni).

var. PSEUDOVINA

f. PSEUDOVINA. Reg. Maramureș: Doba (r. Satu Mare); Carei, Foeni, Horea, Boghiș, Ghilvaciu (r. Carei); Stupina între Carei și Urziceni; Baia Mare, Dobra (r. Cehul Silvaniei). Reg. Cluj: Cluj la Finațe, Sodorit, Dl. Feleacului, Mănăstir la Fermă, malul Someșului, Someșeni, Bagoș, Sinnicoară, Apahida, Lacul Puturos, Dl. Ci-coș la Sinnicoară, Păd. Hoia, Cojocna, Făget 700 m; V. Lonca, Gilău pe Dl. Cetății, Pâniceni la Cheia, Aghires (r. Huedin); Turda la Băile Sărâte, Cheia Turzii (r. Turda); Ciumbur (r. Aiud). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș, Voiniceni Praid (r. Tg. Mureș); Idiceș, Gurghiu (r. Reghin); Izvorul Mureșului 800 m (r. Cluc). Reg. Brașov: Hărman pe Dl. Lem-peș; Făgăraș, Orașul Victoria, Porumbacu de Jos (r. Făgăraș); Sibiu, Ripa Rosie la Sebeș, Sărata (r. Sibiu); Blaj (r. Mediaș). Reg. Hunedoara: Crăciunești (r. Brad). Reg. Crișana: V. Iadului (r. Aleșd); gara Săcădat (r. Oradea); Salonta, Mărtihaz, Ciumeghiu (r. Sa-lonta). Reg. Banat: Arad, Vinga în V. Ardelenilor, Felnac (r. Arad); Sinandrei, Misca, Călacea, Timișoara, Simartinul Sîrbesc, Dinaș (r. Timișoara); Banloc, Peciul Nou (r. Deta); Garina (r. Caransebeș). Reg. Oltenia: Păd. Mănăstirea la Almaju 150 m (r. Craiova). Reg. Ploiești: V. Homocioaia (r. R. Sărat). Reg. București: Pantelimon; între gara Grădiștea și Comana (r. Giurgiu). Reg. Galați: Bizighești, Vidra Mera, Dl. Lung, Gura Calitei, Risipiți, Golești (r. Focșani); Vizantea, Inești, Nereju (r. Panciu). Reg. Iași: Andrieșeni și Val. lui David la Iași. Reg. Suceava: Sulita, Albești (r. Botoșani).

f. SUBPRUINOSA Borb. — Reg. Maramureș: Carei. Reg. Hunedoara: Crăciunești (r. Brad). Reg. Crișana: Salonta.

f. SALINA (Kern.) Nyár. — Reg. Cluj: Cluj în V. Caldă, Apahida — Sinniclăuș, Cojocna, Turda la Băile Sărâte, Unguraș (r. Dej). Reg. Mureș — Aut. M.: Praid (r. Tg. Mureș). Reg. Banat: Timișoara, Sinandrei, Dinaș (r. Timișoara); Sinpetru Mare (r. Sinnicolau). Reg. Crișana: Socodor (r. Ineu); Homorog (r. Salonta); Vinga pe V. Ardelenilor (r. Arad). Reg. București: între gara Grădiștea și Comana (r. Giurgiu).

f. RUTILA (Hack.) Kraj. — Reg. Maramureș: Horea (r. Carei). Reg. Crișana: Ciumeghiu (r. Salonta). Reg. Banat: Sinandrei (r. Timișoara).

f. PARVA A. et E. I. Nyárady. — Reg. Cluj: Cluj pe Feleac. Reg. Mureș-Aut. M.: Băile Homorod (r. Odorhei).

f. HIRTIFLORA (Borb.) Nyár. — Reg. Maramureș: Boghiș (r. Carei). Reg. Cluj: Pâniceni la Cheia Bologa la ruine (r. Huedin). Reg. Banat: Vinga, V. Ardelenilor (r. Arad).

f. URZICENII Prod. — Reg. Maramureș: Stupina între Urziceni și Carei.

f. LONGIARISTATA Nyár. — Reg. Cluj: Cluj pe malul Someșului; Bologa la ruine (r. Huedin). Reg. Banat: Gărina (r. Caransebeș). Reg. București: București la Pantelimon.

f. SUBSEPTIFLORA Nyár. — Reg. Cluj: Cluj la Făget, Finațe, Coama Măr-tinișul Mic — Bagoș 500 m; Turda la Băile Sărâte.

Festuca rupicola Heuff. Enum. pl. Ban. (1858)197. — *F. hirsuta* Host Gram. Austr. II (1802) tab. 85. nom illeg. quoad *F. Halleri* All., non unch. (1802). — *F. ovina* ssp. *sulcata* var. *sulcata* Hack. in Bot. Zentrabl. VII (1881)405. — *F. sulcata* (Hack.) Nym. Consp. fl. Eur. IV. (1882)828, excl. syn. *F. Hackelii*. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. Pl. Eur. (1890)96.

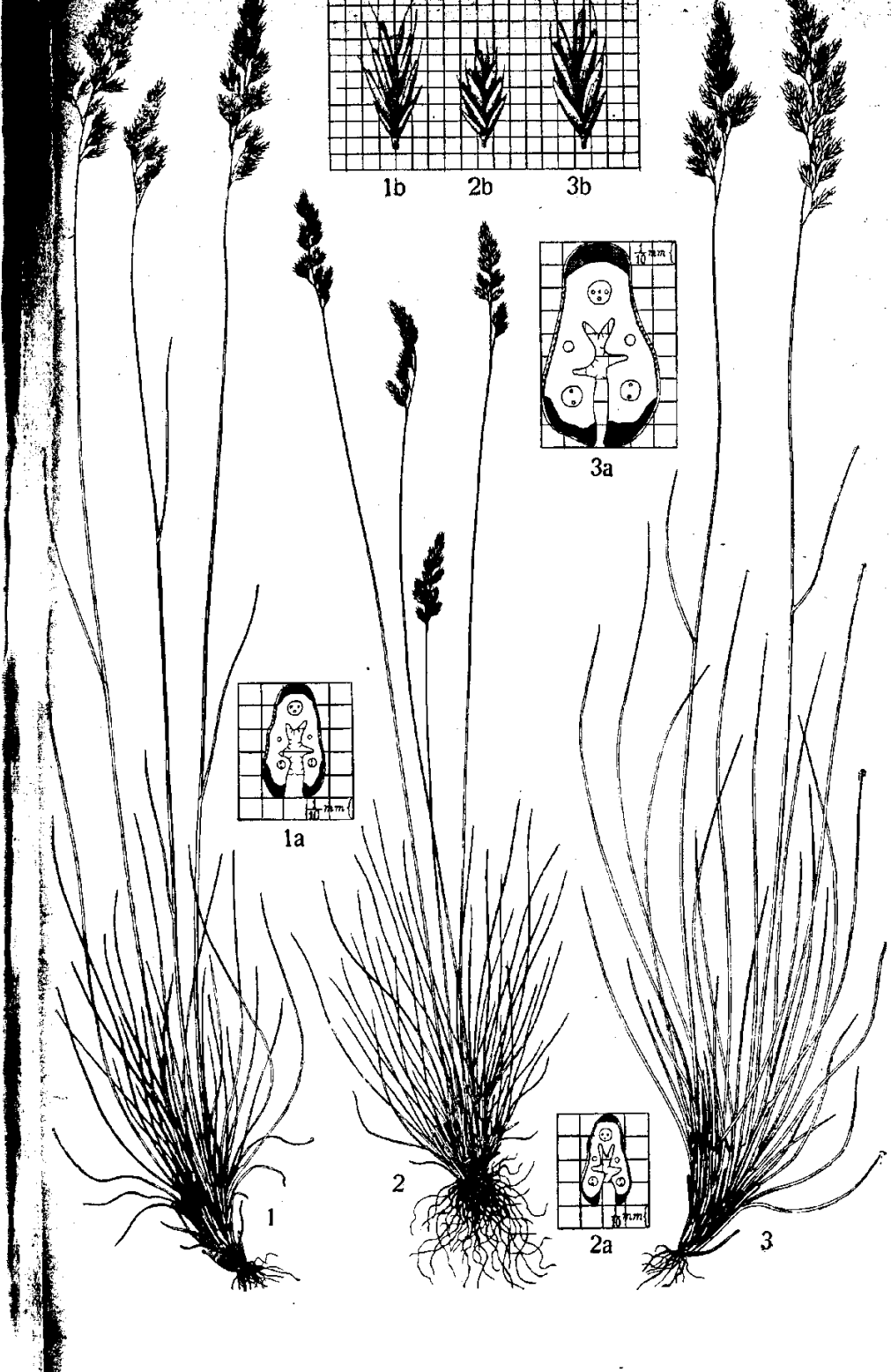
var. GROSSIFLORA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova — *F. sulcata* (Hack.) Richt. var. *grossiflora* Nyár. in Revue Roum. Biol. ser. Bot. IX, nr. 3 (1964)162 tab. III, fig 73 et tab. VII fig. 143. — Reg. Banat: Cazane.

f. GROSSIFLORA. *F. sulcata* (Hack.) Richt. f. *grossiflora* Nyár. l. c. Reg. Banat: Cazane.

f. DEMISSA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. var. GROSSIFLORA Nyár. f. *demissa* Nyár. in Revue l. c. tab. III, fig. 74. — Reg. Hunedoara: între Ciopea și Ohaba deasupra căilor ferate, 350 m (r. Hăleg).

var. SAXATILIS (Schur) A. Nyár. comb. nova. — *F. saxatilis* Schur Enum. pl. Transs. (1866)791. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. ssp. *sulcata* var. *genuina* subvar. *saxatilis* Hack. Monogr. Fest. (1882)105. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. var. *saxatilis* (Schur) Nyár. in Rev. l. c. — Reg. Cluj: Mții Rodnei pe Corongiș, Poarta 1600 m, Vf. Puzdreilor, Piatra Rea, Mihălașa 1700 m, Birloage — Mt. Mirasa 1550 m, Pietric Albe (r. Huedin), Mții Ciucului: Mt. Hăghimașul Mic, Hăghimașul Negru, Cheile Bi-cazului; Mții Ciucaș pe Brotescu 1500 m, Zănoaga 1900 m, Tesla; Mții Bucegi: Vama

Fig. 1. 1 — *Festuca valesiaca*, 2 — *F. pseudovina*, 3 — *F. rupicola*; a — secțiune transversală prin frunză, b — spiculeț mărit.

Strunga 1800 m, Obirșia 1900 m, Caraiman 1600—2000 m, Ialomîța la Cascade 1980 m, V. Jepilor 1600—2000 m, V. Mălăești, Jepii Mari pe Brine, între Crucea Albă și Caraiman 1700—1900 m; Mții Făgăraș: Trăsnita 1600 m, V. Doamnei, Stina din Bindea, Rînosul 1200 m, Stina din V. Buda, Mt. Cozia 1100—1600 m, Poiana Curmăturii și Uziciu; Mții Paring pe Badea; Mt. Borăscu 1700 m; Mții Retezat: Rîul Mare între Gura Zlata și Gura Apii, Dl. Pleșu la Cîmpul lui Neag, Piatra Iorgovan 2100 m, Mții Banatului: Fața Fetei 1400 m, Mt. Tarcu pe Izvoru Hidegu 2000 m, Mt. Arjana 1300 m, Mt. Oslea 1700 m; Mții Bihorului pe Piatra Boghii.

f. PORTENSIS (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. var. *saxatilis* (Schur) Nyár. f. *portensis* Nyár. in Revue l.c. tab. IV, fig. 80 et tab. VII, fig. 145. — Mții Rodnei sub stîncăria Poarta 1600 m.

f. var. COZIAE (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. var. *coziae* Nyár. in Revue l.c. 1933, tab. IV, fig. 86 et tab. VII, fig. 141. — Reg. Argeș: Mt. Cozia sub stîncării 1200—1400 m, Izvorul Armăsarilor pe Stina Rotundă 1000 m. (r. Vilcea). Reg. Banat: Mt. Domogled (r. Orșova).

f. ALMAȘULUI (Nyár. et Șerb.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. f. *almașului* Nyár. et Șerb. in Revue l.c. — Reg. Hunedoara: Almașul Mare pe Mt. Breaza.

f. var. RUPICOLA. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. var. *typica* Zapal. Consp. fl. Galic. crit. I (1906) 63. — *F. sulcata* (Hack.) Richt. var. *sulcata* Nyár. in Revue l.c. tab. III, fig. 67—72 et tab. VII fig. 142. — Reg. Cluj: Mții Rodnei pe Pietrosu Mare, Corongiș 1700 m, Galați; Cluj in V. Popii, Dl. Feleac 500 m, Dl. Murgău, V. Treia, Cluj-Nădășel, Făgașul Turcului, Păd. Becas-Feleac, Făget, Florești in V. Pustiei; Luna, Gilău in Păd. Cetății, Aghires, Huedina la Marginea Făgetului, V. Lonca, Stana r. Huedin; Cheia Turzii, Ocoliş-Vidolm 400 m, Galda de Sus, Piatra Urdașului, Colții Trăscăului (r. Turda). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș, Dl. Sf. Ana, Păd. Cocos-Budiul Mic 350 m; Lăzarea la Podul Mureșului 720 m, Suseni, Tohardul Mic la Lacul Roșu 750 m, Mt. Licăș 1670 m, Pietrile Roșii, Pasul Bicaz (r. Gheorgheni); Mt. Hăghimașul Negru, Hăghimașul Mic, Remetea pe platoul Mureșului, Mădăraș-Racoșul 685 m (r. Ciuc); Odorhei, Praid-Corund, Harghita între riurile Ivo și Sicaso (r. Odorhei). Reg. Brașov: Dl. Lempeș 550 m, Reci (r. Sf. Gheorghe); Mt. Postăvaru 1600 m; Mții Bucegi in V. Tigănești; Trăsnita, Șercaia (r. Făgăraș). Reg. Hunedoara: Ciopoa-Ohaba 350 m, Sarmiseghetuza — Bucova (r. Hateg); Galda de Sus (r. Alba); Almașul Mic de Munte Ardeu pe Vf. Cetățuia (r. Orăștie). Reg. Crișana: V. Iadului (r. Aleșd). Reg. Banat: Sinandrei (r. Timișoara); între Crușovăț și Globurău pe Ripa Inaltă 450 m, Mt. Domogled, Vf. Șușului; Jupalnic, Piavisevița (r. Orșova). Reg. Oltenia: Dl. Sîfminei (r. T. Severin); Păd. Cîrligei — Palilula 100 m, între Breasta și Leamna de Jos pe malul Jiului (r. Craiova); Cloașurile Tidvelor 1900 m (r. Gilort); Păd. Radova, Păd. Cobia (r. Segarcea). Reg. Argeș: Mt. Cozia 1200 m. Reg. Ploiești: Bălănești (r. Cislău); Mt. Ciuta in Masivul Penteleu; Mții Bucegi la Cabana Peștera 1600 m, Caraiman pe Brinele Mari 1600 m, V. Cercului 1600 m, Piatra Arsă 1800 m, Jepii Mari 1900 m, Jepii Mici; Păd. Baba Ana (r. Mizil). Reg. București: Păd. Tămădău (r. Brănești); Tatina (r. Oltenița). Reg. Dobrogea: Greci (r. Măcin). Reg. Galați: V. Sării, Păulești, Vizantea, Negrilești, Năruja, Herăstrău (r. Panciu); Păd. Viișoara-Spiru Haret (r. Brăila); Mt. Coza (r. Focșani). Reg. Bacău: Mt. Ceahlău la Toaca 1300 m, Piatra Neamț. Reg. Iași: la Ciurea. Reg. Suceava: Mt. Rarău; Cîmpulung pe Radu, Plaiul Deii și Măgura.

f. TENUISULCATA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* f. *tenuisulcata* Nyár. Enum. pl. vasc. Cheia Turzii (1939) 99. — *F. sulcata* var. *tenuisecta* Prod. Fl. ed. II (1939) 1235 series. — Reg. Cluj: Cluj la Becas, V. Primă, Dl. Sf. Gheorghe, V. Plecica, Baci; Nădășel in Păd. Vereb (r. Huedin); Cheile Turzii, Colții Trăscăului 650 m. (r. Turda). Reg. Brașov: Dl. Timpa, Timișul de Jos. Reg. Hunedoara: Almașul Mic de Munte (r. Orăștie). Reg. Banat: Sinandrei (r. Timișoara). Reg. Oltenia: Craiova la Lascăr Catargiu; Plenița in Păd. Vîrtop (r. Calafat). Reg. Argeș: Mt. Piatra. Reg. Ploiești: Mții Bucegi in V. Jepilor, Caraiman. Reg. București: București la Băneasa; Păd. Baroneasa (r. Alexandria). Reg. Suceava: Mții Rarău, Cîmpulung pe Măgura, Mt. Ouzorul 1200 m la Dorna Cindreni.

subf. SUBRUPICOLA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* subf. *subrupicola* Nyár. in Revue l.c. — Reg. Cluj pe Dl. Steluței, Păd. Lomb. Aphida pe Dl. Ciuha.

subf. *bisulcata* (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* subf. *bisulcata* Nyár. in Revue l.c. — Reg. Mureș-Aut. M.: Tulgheș pe Pietrile Roșii.

f. PAUCIFLORA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* f. *pauciflora* Nyár. in Revue l.c. — Reg. Cluj: Cluj pe Dl. Hoia, Făget, Florești pe malul Someșului, Cojocna; Nădășel lângă Păd. Verebe, Aghires pe stînci (r. Huedin); Cheile Turzii, sub Dl. Privighetorului 520 m (r. Turda); Mții Meseș pe Dl. Orolat la Trăznea (r. Zalău). Reg. Mureș-Aut. M.: Sovata la marginea dolinei de sare (r. Tg. Mureș); Ciurani pe Dl. Sudic 880 m, Remetea 710 m, Pasul Bicaz, Lacul Roșu (r. Gheorgheni); Mții Harghita între Mădărașul Mic și Mare (r. Ciuc). Reg. Brașov: Medias; Prejmer, Hărman (r. Sf. Gheorghe); Brașov pe Dl. Timpa; Mții Bucegi pe Brina Mare a Coștilei, Zănoaga, Cocora 1600 m. Reg. Oltenia: între Piatra Olt și Craiova. Reg. Galați: Fitionești (r. Panciu). Reg. Ploiești: Colanu pe coasta Dimboviței (r. Tirgoviște) Reg. Suceava: Dornești, Calafindești (r. Rădăuți); Mt. Rarău.

subf. HIRTIFLORA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* var. *sulcata* subf. *hirtiflora* Nyár. in Revue l.c. 164 — Reg. Cluj: Cluj la Gura Baciului; Zalău in Mții Meseș. Reg. Mureș-Aut. M.: Virghiș (r. Odorhei).

f. INCURVATA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* var. *sulcata* f. *incurvata* Nyár. in Acta Bot. Univ. Szeged. I (1942) 32 et Revue l.c. tab. IV, fig. 82. — Reg. Brașov: Hărman pe Dl. Lempeș 530—600 m (r. Sf. Gheorghe).

f. TRICOSTATA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* var. *sulcata* f. *tricostata* Nyár. in Revue l.c. — Reg. Banat: Mt. Arjana, Mt. Domogled (r. Orșova).

f. LONGIFOLIA (Nyár. et Prod.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* var. *sulcata* f. *longifolia* Nyár. et Prod. in Prod. Fl. ed. II (1939) 1235 et Nyár. in Revue l. c., tab. IV, fig. 83, 84. — Reg. Maramureș: Foeni (r. Carei). Reg. Cluj: Cluj pe Dl. Hoia; Mții Meseș lângă Zalău; între Poeni și Ciucea (r. Huedin). Reg. Mureș-Aut. M.: Defileul Mureșului la Lunca Bradului 630 m. Reg. Brașov: Mții Făgărașului la Trăsnita 1500 m. Reg. Hunedoara: Piatra Ceții 1000 m (r. Alba). Reg. Banat: Mt. Domogled, Dubova (r. Orșova). Reg. Ploiești: Treția pe Culmea Dilmeia (r. Cislău). Reg. București: Păd. Cernica la Brănești (r. Lehliu); Păd. Merișani (r. Roșiori de Vede); Chichinețu la Nana (r. Oltenița); Pingălești in Păd. Albele (r. Drăg.-Vlașca). Reg. Galați: Pechea, Păd. Bălțatu (r. Galați).

f. STRICTIFLORA (Nyár.) A. Nyár. comb. nova. — *F. sulcata* var. *sulcata* f. *strictiflora* Nyár. in BK XXXVIII (1941) 131 et in Revue l.c. — Reg. Cluj pe Dl. Techintău. Reg. Mureș-Aut. M.: Sovata la dolina de sare 530 m (r. Tg. Mureș). Reg. Brașov: Racoșul de Jos pe Dl. Pipia (r. Rupea); Hărman pe Dl. Lempeș 600 m (r. Sf. Gheorghe). Reg. Banat: Timișoara, Mt. Olimp 150 m, Plugova lângă Globurău 800 m (r. Orșova). Reg. Galați: Măgura Odobeștilor (r. Focșani). Reg. Iași: Iași la Cîrlig.

f. RUPICOLA. — *F. sulcata* f. *rupicola* (Heuff.) Jáv. Magy. fl. (1925) 100 et Nyár. in Revue l.c., tab. IV, fig. 81. — Reg. Maramureș: Carei, Ghilvaci (r. Carei). Reg. Cluj: Cluj pe Dl. Hoia, V. Plecica, Dl. Steluței, Făget, Dl. Gîrbăului, Finațele Clujului, Dl. Feleac 600 m, Becas, Gura Baciului; Gilău 474 m, Huedin la Marginea Făgetului, Bologa la ruine (r. Huedin); Turda la Băile Sărate, Cheia Turzii (r. Turda); Ciumbud la Aiud; Chiochis (r. Gherla). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș pe Dl. Sf. Ana; Sîncrăeni—Sîntimbru (r. Ciuc). Reg. Brașov: Hărman 520 m, Dl. Metea Mică la Zagon (r. Sf. Gheorghe); Mții Făgăraș pe Piatra Craiului, Cataracta Bilea, Dl. Măgura (r. Sibiu). Reg. Hunedoara: Almașul Mare pe Mt. Breaza (r. Alba); Pleșa Moșului — Almașul Mic de Munte (r. Orăștie); Piatra Măceșilor (r. Hateg); Deva. Reg. Crișana: V. Iadului (r. Beiuș). Reg. Banat: Sînpetru Mare (r. Sînnicolaul Mare); Timișoara la Gara Fabricii; Băile Herculane, Mt. Domogled, Vf. Șușului (r. Orșova).

f. HIRSUTA (Link) A. Nyár. comb. nova. — *F. ovina* var. *hirsuta* Link Hort. berol. II (1833) 267. — *F. ovina* ssp. *sulcata* var. *genuina* subvar. *hirsuta* Hack. Monogr. Fest. (1882) 105. — *F. sulcata* ssp. *hirsuta* Richt. Pl. Eur. I (1890) 96. — *F. sulcata* f. *hirsuta* Jáv. Magy. fl. (1925) 100. — *F. sulcata* var. *sulcata* f. *hirsuta* Nyár. in Revue l.c. Reg. Maramureș: Foeni (r. Carei). Reg. Cluj: Cluj pe Dl. Hoia, Făget, Coasta cea Mare 560 m, Dl. Techintău; Cheia Turzii (r. Turda); Bologa la ruine (r. Huedin);

Mții Meșeș la Stîrciu și V. Bogdan (r. Zalău). Reg. Mureș-Aut. M.: Tg. Mureș pe Dl. Șomoș 450 m; Reghin pe Dl. Ciungheș; Zetea între riurile Ivo și Sicaso 580 m (r. Odorhei). Reg. Brașov: Prejmer (r. Sf. Gheorghe). Reg. Banat: Sinăndrei (r. Timișoara). Reg. Ploiești: Teișu (r. Tîrgoviște). Reg. Dobrogea: Păd. Babadag, Slava Cercheză pe Dl. Chel (r. Istria); Cheia 80 m (r. Medgidia). Reg. Iași: Iași la Ciurea.

f. HISPIDA (Hack.) A. Nyár. comb. nova. — *F. ovina* ssp. *sulcata* var. *genuina* subvar. *δ. hispida* Hack. Monogr. Fest. (1882)105. — *F. sulcata* f. *hispida* (Hack.) Jáv. Magy. fl. (1925)100. — Reg. Cluj: Cluj pe Dl. Hoia.

f. WAGNERI (Deg., Th. et Flatt) A. Nyár., comb. nova. — *F. sulcata* f. *wagneri* Degen, Th. et Flatt in MBL IV (1905) 30. — Reg. Oltenia: Dl. Stîrmina pe nisipuri (r. Tr. Severin).

Institutul Agronomic „Dr. P. Groza” Cluj
Catedra de Botanica și Fiziologia plantelor

ZUSAMMENFASUNG

BEITRÄGE ZUR KENNTNIS DER VERBREITUNG VON TAXONOMISCHEN UNTEREINHEITEN DER KLEINARTEN *FESTUCA VALESII* SCHLEICH., *F. PSEUDOVINA* HACK. UND *F. RUPICOLA* HEUFF. IN RUMÄNIEN.

Die Arbeit umfasst Angaben über die Verbreitung der taxonomischen Untereinheiten der im Titel angeführten Kleinarten auf Grund des untersuchten und bisher nicht veröffentlichten Herbarien-Materials, sowie eine Reihe neuer nomenklatorischer Kombinationen.

RĂSPÎNDIREA SPECIEI *OPHRYS APIFERA* Huds. ÎN ROMÂNIA

de D. PÁZMÁNY și G. PAP

Ophrys apifera Huds. are în țara noastră stațiuni cunoscute ca certe numai în regiunea Ploiești, între Dimbovița și Prahova. Astfel, această specie a fost semnalată din Valea-lui-Enache și în Valea-Cocoșatului de lângă Tîrgoviște (GH. GRINȚESCU (1913) Bul. Sect. Șc. Acad. Rom., 2, 1, 47); de la Lăculețe, Doicești, Ocnița (spre Filipești), Hîrsa și Plopul (GH. GRINȚESCU (1920) Publicațiunile Soc. Nat. din România 4, 29); și de la Scăieni de lângă Ploiești (Z. C. PANȚU (1934) Mem. Sect. Șc. Acad. Rom. Ser. III, 10, 7). În Transilvania, pînă în prezent, ea a fost considerată ca specie dubioasă, singura stațiune semnalată de J. F. SCHUR (Enum. pl. Trans. 1866, p. 647) de la Poplaca de lângă Sibiu, fiind contestată începînd cu L. SIMONKAI (Enum. Fl. Trans. 1886, p. 503) de către toți autorii, care s-au ocupat cu răspîndirea acestei specii în țara noastră (Z. C. PANȚU l. c., R. SOÓ (1959) Acta Bot. Acad. Sci. Hung. 5, 466—469).

Recent au fost găsite cîteva exemplare din această specie de către G. PAP în Regiunea Hunedoara la Geoagiu-Băi (12.VI.1966; în Herb. Inst. Agr. Cluj). Stațiunea descoperită, situată la o distanță de cca 500 m la NW de băi, a fost din nou cercetată, încă în cursul aceleiași luni, de către autorii prezentei comunicări. Cu această ocazie s-a constatat, că acest element mediteranean — atlantic, care atinge limita nord-estică a arealului său în țara noastră, apare sporadic în pajîstea unei livezi îmbătrînite de pruni, în asociația *Festucetum valesiacae botriochloetosum*¹.

¹ Asociația a fost stabilită pe baza unui relevu executat pe o suprafață de 25 m² într-o pantă cu expoziție sudică și cu o înclinație de 25°, la o altitudine de 430 m s. m. Pajîstea are o acoperire generală de 100% și se dezvoltă pe un sol brun de pădure. S-au notat următoarele specii cu valorile A—D trecute în paranteză: *Botriochloa ischaemum* (3—4), *Festuca valesiaca* (2), *Fragaria viridis* (2), *Plantago media* (1—2), *Dorycnium herbaceum* (1), *Genista tinctoria* (1), *Thymus glabrescens* (1), *Medicago lupulina* (1), *Achillea collina* (+), *Agrimonia eupatoria* (+), *Agrostis tenuis* (+), *Brachypodium pinnatum* (+), *Calamintha acinos* (+), *Centaurea micranthos* (+), *Centaureum umbellatum* (+), *Cerastium vulgatum* (+), *Chrysanthemum leucanthemum* (+), *Cichorium intybus* (+), *Convolvulus arvensis* (+), *Cytisus albus* (+), *Daucus carota* (+), *Echium vulgare* (+), *Euphorbia cyparissias* (+), *Galium mollugo* (+), *G. verum* (+), *Hieracium bauhini* (+), *H. pilosella* (+), *Hypericum perforatum* (+), *Koeleria pyramidata* (+), *Lathyrus hirsutus* (+), *Lepidium campestre* (+), *Lotus corniculatus* (+), *Medicago falcata* (+), *Ononis hircina* (+), *Orchis ustulata* (+), *Picris hieracioides* (+), *Polygala vulgaris* (+), *Potentilla argentea* (+), *Prunella vulgaris* (+), *Rhinanthus major* (+), *Salvia nemorosa* (+), *S. verticillata* (+), *Sanguisorba minor* (+), *Senecio jacobaea* (+), *Teucrium chamaedrys* (+), *Trifolium campestre* (+), *T. pratense* (+), *T. repens* (+), *Valerianella dentata* (+), *Vicia angustifolia* (+), *Viola hirta* (+).

Reproduced with permission of the copyright owner. Further reproduction prohibited without permission.